

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2015/2042,**13. november 2015,****keskseid vastaspooli käsitleva Šveitsi õigusraamistiku samaväärsuse kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 (börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta) nõuetega**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 25 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohase kolmandas riigis asutatud kesksete vastaspoolte tunnustamise menetluse eesmärk on võimaldada sellistes kolmandates riikides asutatud ja tegevusloa saanud kesksel vastaspooltel, mille regulatiivsed standardid on samaväärsed kõnealuses määruses sätestatutega, osutada liidus asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele kliirimisteenuseid. Nimetatud määrusega kehtestatud tunnustamismenetlus ja samaväärsust käsitlevad otsused aitavad seega saavutada määruse (EL) nr 648/2012 peamist eesmärki vähendada süsteemset riski, laiendades turvaliste ja nõuetekohaste kesksete vastaspoolte kasutamist börsiväliste tuletislepingute kliirimisele, sealhulgas juhul, kui kõnealused kesksed vastaspoolel on asutatud ja saanud tegevusloa kolmandas riigis.
- (2) Selleks et seoses kesksete vastaspooltega saaks kolmanda riigi õiguskorda käsitada samaväärsena liidu õiguskorraga, peaks kohaldatava õigus- või järelevalvekorra sisuline tulemus olema samaväärne liidu nõuetega saavutatava eesmärgiga. Kõnealuse samaväärsuse hindamise eesmärk on seega kontrollida, kas Šveitsi õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal asutatud ja tegevusloa saanud kesksed vastaspoolel ei kujuta endast liidus asutatud kliirivatele liikmetele ja kauplemiskohtadele suuremat riski kui liidus tegevusloa saanud kesksed vastaspoolel ega tekita seega liidus vastuvõetamatul tasemel süsteemset riski.
- (3) 1. septembril 2013 sai komisjon Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel (ESMA) tehnilist nõu õigus- ja järelevalvekorra kohta, mida kohaldatakse Šveitsis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes. Tehnilises nõuandes märgitakse, et Šveitsis jurisdiktsiooni tasandil kohaldatava õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal tegevusloa saanud kesksed vastaspoolel täidavad määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärsed õiguslikult siduvaid nõudeid.
- (4) Selleks et kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavat õigus- ja järelevalvekorda saaks käsitada samaväärsena määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega, peavad vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikele 6 olema täidetud kolm tingimust.
- (5) Esimese tingimuse kohaselt peavad kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolel täitma määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärsed õiguslikult siduvaid nõudeid.
- (6) Šveitsi kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavad õiguslikult siduvad nõuded hõlmavad riigipanga 18. märtsi 2004. aasta määrust (*National Bank Ordinance*) ja selle alusel Šveitsi riigipanga vastu võetud õigusakte, samuti pankade ja hoiupankade föderaalset seadust (*Federal Act on Banks and Saving Banks*) ning Šveitsi finantsjärelevalveasutuse (*Swiss Financial Market Supervisory Authority*, edaspidi „FINMA”) välja antud määrusi ja ringkirju. Riigipanga määrus vaadati hiljuti läbi, et rakendada finantsturgude infrastruktuuri põhimõtted, mille on välja andnud makse- ja arveldussüsteemide komitee ning Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon, ja tagada samaväärsus määruse (EL) nr 648/2012 nõuetega. Läbivaadatud õigusraamistikus on mitmed erinevused Šveitsi jurisdiktsiooni tasandil kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavate õiguslikult siduvate nõuete ja määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavate õiguslikult siduvate nõuete vahel. Šveitsi

⁽¹⁾ ELTL 201, 27.7.2012, lk 1.

riigipank on siiski välja andnud seletuskirja riigipanga määruse osalise läbivaatamise kohta, milles on esitatud riigipanga määruse tõlgendavad suunised, milles selgitatakse eelkõige, et läbivaadatud riigipanga määrusega rakendatakse finantsturgude infrastruktuuri põhimõtteid ja et riigipanga määruse tõlgendamisel tuleks võtta arvesse finantsturgude infrastruktuuri põhimõtteid ja määruse (EL) nr 648/2012 IV ja V jaotist.

- (7) Šveitsis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde peavad vastu võtma põhikirja, sise-eeskirjad, pädevusekirjad ja teatavad sise-põhimõtted, millega tuleb üksikasjalikult ette näha, kuidas keskne vastaspool kõnealuseid nõudeid kooskõlas finantsturgude infrastruktuuri põhimõtete ja määrusega (EL) nr 648/2012 täidab, nagu on selgitatud seletuskirjas riigipanga määruse osalise läbivaatamise kohta.
- (8) Šveitsi riigipank ja FINMA jagavad kesksete vastaspoolde järelevalve ja reguleerimisega seotud ülesandeid ja teevad nende ülesannete täitmise koostööd. Šveitsis asutatud kesksetele vastaspooldele on FINMA andnud loa tegutsemiseks pangana. FINMA võib keskse vastaspoole suhtes teha erandi pankade ja hoiupankade föderaalsete teatavatest sätetest ja kohandada oma nõudeid, et võtta arvesse keskse vastaspoole kliirimis-tegevust ja riskiprofiili. FINMA ringkirjades käsitletakse muu hulgas maksevõimet, juhtimist, riskijuhtimist, auditit ja aruandlust.
- (9) Seega on Šveitsi õiguslikult siduvate nõuete struktuur kahetasemeline. Pankade ja hoiupankade föderaalsetes riigipanga määruses ning nende alusel vastu võetud normides, korraldustes ja ringkirjades (esmased normid) kehtestatud põhimõtete ja kindlaks määratud ranged nõuded, mida kesksed vastaspoolde peavad järgima, et saada luba kliirimisteenuste osutamiseks Šveitsis. Kõnealused esmased normid moodustavad Šveitsi õiguslikult siduvate nõuete esimese taseme. Selleks et tõendada esmaste normide järgimist, peavad Šveitsis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde esitama FINMA-le heakskiitmiseks oma sise-eeskirjad ja -põhimõtted. Kõnealused sise-eeskirjad ja -põhimõtted moodustavad Šveitsi õiguslikult siduvate nõuete teise taseme. Pärast seda, kui FINMA on sise-eeskirjad ja -põhimõtted heaks kiitnud, muutuvad need keskse vastaspoole jaoks õiguslikult siduvaks. Seepärast moodustavad kõnealused sise-eeskirjad ja -põhimõtted selle õigus- ja järelevalvekorra lahutamatu osa, mida Šveitsis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde peavad järgima. Juhul kui keskne vastaspool esmaseid norme või sise-eeskirju ja -põhimõtteid ei järgi, võib FINMA võtta tema suhtes haldusmeetmeid, sealhulgas tühistada asjaomase keskse vastaspoole tegevusloa.
- (10) Kesksete vastaspoolde suhtes kohaldatavad esmased normid ning kõnealuste vastaspoolde sise-eeskirjad ja -põhimõtted tagavad tulemuse, mis on samaväärne määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotise nõuete eesmärgiga. Õiguslikult siduvad nõuded, mida praegu kohaldatakse Šveitsis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolde suhtes seoses makseviivituste arvuga, mis peab olema kaetud kõigi finantsvahenditega, likviidsusriskiga, talitluspidavusega, tagatisnõuetega, investeerimispoliitikaga, arveldusriskiga, varade eraldamisega ja kasumlikkusega, alustamise tagatise arvutamise, juhtimisega, sealhulgas organisatsiooniliste nõuetega, kõrgema juhtkonnaga seotud nõuetega, riskikomiteega, arvestuse pidamisega, olulise osalusega, pädevatele asutustele esitatava teabega, huvide konfliktiga, tegevuse edasiandmisega ja ärikäitumisega tagavad tulemuse, mis on samaväärne määruse (EL) nr 648/2012 nõuete eesmärgiga.
- (11) Seepärast leiab komisjon, et Šveitsi õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde täidavad määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärseid õiguslikult siduvaid nõudeid.
- (12) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 teisele tingimusele peab Šveitsi õigus- ja järelevalvekorral seal tegevusloa saanud kesksete vastaspoolde puhul tagama kõnealuste kesksete vastaspoolde suhtes pideva tõhusa järelevalve ja nõuete täitmise.
- (13) Šveitsis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolde üle teostab pidevat järelevalvet FINMA ja järelevaatamist Šveitsi riigipank, et tagada tegevusloa ja muude kohaldatavate regulatiivsete nõuete tingimuste täitmine. Šveitsis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolde puhul tehakse igal aastal audit. Kesksed vastaspoolde peavad esitama audiitorühingule auditi tegemiseks vajaliku teabe. Kui audiitorühing tuvastab järelevalvenõuete või muude normide rikkumise, kehtestab ta asjaomasele kesksele vastaspoolele tähtaja rikkumise kõrvaldamiseks ja teavitab FINMAT juht, kui rikkumist ei ole tähtjaks kõrvaldatud. Järelevalvenõuete või muude normide tõsise rikkumise korral teavitab audiitorühing FINMAT viivitamata. Nii kesksed vastaspoolde kui ka audiitorühingud peavad esitama FINMA-le kogu tema ülesannete täitmiseks vajaliku teabe ja teatama talle viivitamata igast järelevalve seisukohast olulisest juhtumist. Lisaks teostab FINMA sihipäraselt kohapealset kontrolli, vaatab läbi perioodilised aruanded ning kohtub korrapäraselt keskse vastaspoole juhtkonna ja töötajatega.

- (14) Kui FINMA jõuab järeldusele, et õigus- ja järelevalvekorda on rikutud, võib ta võtta spetsiifilisi meetmeid. Eelkõige võib FINMA kehtestada isikule keelu töötada juhtival ametikohal või konfiskeerida rikkumise tulemusel saadud tulu. Samuti võib FINMA määrata uurija, kes uurib õigus- ja järelevalvekorra rikkumisega seotud asjaolusid või rakendab tema kehtestatud järelevalvemeetmeid. Uurimisealune keskne vastaspool peab tagama uurijale juurdepääsu oma ruumidele ning esitama teabe ja dokumendid, mida uurija uurimise teostamiseks nõuab. Kui keskne vastaspool kohaldatavat õigus- ja järelevalvekorda enam ei järgi, võib FINMA tühistada keskse vastaspoole tegevusloa või registreerimise ja anda keskse vastaspoole juhtorganitele korraldusi.
- (15) Šveitsi riigipank teostab kesksete vastaspoolte üle järelevalvet koostöös FINMAGA. Eelkõige vastutab Šveitsi riigipank selle hindamise eest, kas kesksed vastaspooled täidavad riigipanga määruses sätestatud miinimumnõudeid. Kesksed vastaspooled peavad Šveitsi riigipangale esitama teabe, mida on vaja kõnealuste miinimumnõuete täitmise hindamiseks, ja lubama teha kohapealset kontrolli. Eelkõige peavad kesksed vastaspooled esitama Šveitsi riigipangale perioodilisi ja mitteperioodilisi aruandeid ning teavitama teda ette konkreetsetest küsimustest või muudatustest. Samuti võib Šveitsi riigipank kehtestada karistusi ja muid sanktsioone, kui tema nõutud teavet või tõendeid ei esitata, kui need ei vasta ametlikele nõuetele või kui need on ebatäielikud või ebatäpsed. Hindamise teostamisel tugineb Šveitsi riigipank laiaulatuslikule teabele, sealhulgas keskse vastaspoole enesehindamisele ja sisedokumentidele, auditiaruannetele, korrapärasele aruannetele ja keskse vastaspoole juhtkonna ja töötajatega korraldatud kohtumistele. Šveitsi riigipank esitab soovitusel kesksetele vastaspooltele, kes ei täida riigipanga määruses sätestatud miinimumnõudeid. Kui asjaomane keskne vastaspool soovitusel ei järgi, annab Šveitsi riigipank välja korralduse. Kui keskne vastaspool korraldust ei järgi, võib Šveitsi riigipank teavitada asjaomastest asjaoludest FINMAT, kes võib keskse vastaspoole suhtes võtta täiendavaid järelevalve- ja nõuete täitmise tagamise meetmeid.
- (16) Seepärast on komisjon jõudnud järeldusele, et Šveitsis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatav õigus- ja järelevalvekorraldus tagab nende pideva tõhusa järelevalve ja nõuete täitmise.
- (17) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 kolmandale tingimusele peab Šveitsi õigus- ja järelevalvekorraldus hõlmama kolmanda riigi õiguskorra alusel tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte (edaspidi „kolmanda riigi kesksed vastaspooled”) tunnustamiseks samaväärset tõhusat süsteemi.
- (18) Kolmanda riigi kesksed vastaspooled võivad taotleda FINMA-lt tunnustamist, mis võimaldab neil osutada teenuseid Šveitsis. Kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamiseks Šveitsis peab asjaomases kolmandas riigis olema tõhus samaväärne kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamise süsteem. Samuti võib Šveitsi riigipank tunnustada kolmanda riigi keskse vastaspoole Šveitsi finantsturu stabiilsuse seisukohast süsteemselt oluliseks ja vabastada selle riigipanga määruses sätestatud miinimumnõuete täitmisest, kui kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekorda loetakse samaväärseks ning kolmanda riigi pädevate asutustega on sõlmitud kesksete vastaspoolte üle järelevalve teostamiseks koostööleping. Lisaks peavad tunnustatud kesksed vastaspooled andma FINMA-le aru ja teavitama teda teatavatest küsimustest. Nõue, mille kohaselt peavad tunnustatud kesksed vastaspooled esitama FINMA-le aruandeid ja teavet, ei mõjuta järelevalveülesandeid, mille eest vastutavad kolmanda riigi pädevad asutused.
- (19) Seepärast tuleks Šveitsi õigus- ja järelevalvekorda käsitada tõhusa samaväärse süsteemina kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamiseks.
- (20) Seega tuleks Šveitsis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra puhul lugeda määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikes 6 sätestatud tingimused täidetuks ning kõnealust õigus- ja järelevalvekorda tuleks käsitada samaväärsena määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega. Komisjon peaks jätkuvalt pidevalt jälgima Šveitsi kesksete vastaspoolte õigus- ja järelevalveraamistiku arengut ning käesoleva otsuse tegemise aluseks olevate tingimuste täitmist.
- (21) Šveitsis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalveraamistiku korrapärane läbivaatamine ei tohiks piirata komisjoni võimalust teostada mis tahes ajal väljaspool üldist läbivaatamist spetsiifiline läbivaatamine, kui tal tuleb selles vallas toimunud arengu tõttu käesoleva otsuse kohaselt tunnustatud samaväärsust uuesti hinnata. Sellise uuesti hindamise tulemusel võidakse samaväärsuse tunnustamine kehtetuks tunnistada.
- (22) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas Euroopa väärtpaperikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohaldamisel loetakse Šveitsi õigus- ja järelevalvekorda, mis koosneb riigipanga määrusest ja selle alusel vastu võetud normidest, pankade ja hoiupankade föderaalseadusest ja selle alusel välja antud korraldustest ja ringkirjadest, seletuskirjast riigipanga määruse osalise läbivaatamise kohta, milles esitatakse riigipanga määruse tõlgendavad suunised, ja mida kohaldatakse kõnealuses riigis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes, samaväärselt määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 13. november 2015

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER
